

The Modern Shabbos Boss

I. The Principal

1) בית יוסף אורח חיים סימן רמז

כתב סמ"ג במצוות לא תעשה סימן ע"ה (כד ריש ע"ד) תניא במכילתא (בא פרשה ט) כל מלאכה לא יעשה בהם לא תעשה אתה ולא יעשה חברך ולא יעשה הגוי מלאכתך משמע מכאן שאסור לישראל להניח לגוי לעשות מלאכתו בין ביום טוב בין בשבת דאורייתא אבל אם מסר לו הישראל [המלאכה] מערב שבת מותר ובלבד שיהיה בביתו של גוי כאשר ביארנו בהלכות שבת (יט ע"ג) אמנם י"ל שהיא אסמכתא בעלמא שאם היתה מן התורה לא היו חכמים מתירין לעשותה אף בביתו של גוי ואף (חסרה מעשה) [מסרה מע"ש] ולשון לא יעשה הכתוב בתורה מוכיח קצת שהיא דרשה גמורה ע"כ:

2) שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן רמז סעיף א

א' א' פוסק (פירוש מתנה) עם האיני יהודי על המלאכה, (א) וקוצץ דמים, ב' והאיני יהודי א עושה לעצמו, ואף על פי שהוא עושה בשבת, (ב) מותר; בד"א, * (ג) בצנעה, (ד) ב א (א) שאין מכירים הכל שזו המלאכה הנעשית בשבת של ישראל היא, אבל אם היתה ידועה ומפורסמת, אסור שהרואה את האיני יהודי עוסק אינו יודע שקוצץ, ג ואומר שפלוגי שר האיני יהודי לעשות מלאכה בשבת; (ה) לפיכך הפוסק עם הא"י <א> לבנות לו (ו) ד [ג] חצירו או כותלו, * <ב> או (ז) ה לקצור לו שדהו, אם היתה המלאכה (ח) במדינה ג' או בתוך (ט) התחום, אסור לו (י) להניחה לעשות לו מלאכה בשבת, מפני הרואים שאינם יודעים שפסק; הגה: <ג> ואפי' (יא) אם דר בין העובדי כוכבים, יש לחוש ו לאורחים הבאים שם, או ז [ה] לבני ביתו שיחשדו אותו (כ"י בשם תשובת אשכנזים); ואם היתה המלאכה ח חוץ לתחום, (יב) וגם אין עיר אחרת בתוך תחומו של מקום, שעושים בו מלאכה, (יג) מותר. ואינו יהודי שהכניס צאן של ישראל לדיר שדהו (ע"ל סימן תקל"ז סעיף י"ד).

3) שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן רנב סעיף ב

א' א' ומותר * (יב) ליתן בגדיו לכובס א"י, ועורות לעבדן (פי' האומן שמעבד ומתקן העורות), (יג) סמוך לחשיכה * (יד) ו ב [ג] ב' אם קצץ לו דמים או שעושה אותם (טו) ז בטובת הנאה, * והוא שלא יאמר לו (טז) לעשות בשבת וגם שיעשה הא"י המלאכה (יז) בביתו. הגה: (יח) ואם לא קצץ, * ח אסור (יט) בע"ש. וע"ל סי' רמ"ז (כ) דיש חולקין אם עושה לו (כא) בחנם, דהיינו בטובת הנאה. * (כב) {ב} ואם ראוהו עושה מלאכתו בשבת ט אם היה עושה * בטובת הנאה, צריך לומר שלא יעשה בה בשבת. הגה: ואפילו נתנם לו (כג) כמה ימים לפני שבת.

4) משנה ברורה - (כג) כמה ימים - ר"ל דבזו הנתינה לא"י היה לכו"ע מותר וכנ"ל אפ"ה צריך למחות כשרואהו. ודע דאם היה הא"י [יט]

שכיר יום אצלו בימי החול והוא רוצה עתה ג"כ לעשות מלאכתו בביתו בצניעה צריך לילך ולמחות בידו כיון שנודע לו אע"פ שאין עושה לפניו. כתב מ"א דאם מצוה לא"י לעשות לו מנעלים וראהו עושה בשבת אפי' לא קצץ א"צ למחות בידו דהא אכתי לא נקרא שם ישראל עליהם ואי בעי הא"י מוכרם לאחר ולזה יעשה מנעלים אחרים וא"כ לאו בדידיה קעסיק:

5) משנה ברורה (כה) וידוע שהיא וכו' - ולפ"ז החלוקים שניכרים שהם של ישראל והא"י מכבסן ע"ג הנהר שהוא מקום גלוי ומפורסם

צריך למחות בידו כשרואהו בשבת [מג"א] אבל בתו"ש כתב דלא שייך בזה חשדא דלא נודע של מי הוא והח"א הקיל בזה עוד מטעם אחר דכיון שידוע שמנהג כל בני העיר ליתן כלים לכובס בקבלנות ע"כ אפילו אם הא"י מכבסן במקום מפורסם מותר דאין בזה חשדא משום שכיר יום וכעין מה שכתב בסימן רמ"ג ס"ב וה"ה בכל הכלים שדרך ליתנן בקבלנות ואין איסור בזה אלא כשעושה בבית ישראל דשם לא מהני שום היתר וכמ"ש למעלה בס"ק י"ז:

6) שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק ג סימן לה

אבל ודאי דלכתחלה יש להחמיר במדינותינו שבעוה"ר מזולזלין באיסורי שבת שלא לבנות אף ע"י קבלן עכו"ם כשיטת הר"ן ודעימיה, אבל בדיעבד שמע"כ התנה שלא יבנה בשבת ואף שהתנה רק בע"פ מכיון שחשבו שיש להאמינו מסתמא היה לכם טעם שיש להאמינו ואח"כ אינו רוצה לקיים אין מע"כ מחוייב להפסיד ממון ויהיה רשאי לדור בו אבל אחרי שיעברו ימי חול נגדם שיהיה בכדי שיעשו.

II. Cleaning Pros and Babysitters

7) משנה ברורה סימן רמז

(ל) לכל המלאכות - ומטעם זה יש למחות ביד השפחות כשעושין מלאכת אדוניהן בשבת אפילו כשעושין שלא בבית ישראל ושלא בצווי בעליהן דהא הם שכורין לכל המלאכות וכ"ש כשעושין בבית ישראל דזה אסור אפילו בשכור למלאכה מיוחדת וכנ"ל. ועיין בט"ז סק"ך דמביא בשם רבינו שמחה דהוא אסור להשפחה אפילו לעשות מלאכת עצמה בבית בעליה והטעם מפני הרואים שלא יאמרו מלאכה של ישראל

היא עושה והא"ר הביא בשם סה"ת דמלאכת עצמה מותר ודעתו שגם רבינו שמחה מודה לזה ע"ש בדבריו והפמ"ג יישב דברי הט"ז ע"ש ועיין בספר ח"א כלל ס"ד דלתקן השפחה בגדיה לכו"ע מותר בבית בעה"ב שהוא ניכר שמלאכת עצמה היא עושה

8) Rabbi Yosef Kushner – Commerce and Shabbos p. 107-8

Answer According to Rav Shlomo Miller *shlit"u*, it is permitted to request a non-Jew to wash dishes even if the Jew does not plan on using those dishes for the duration of Shabbos.¹⁷

However, towards the evening hours, when it would be apparent to all that the dishes are being cleaned for post-Shabbos use, a Gentile should not be instructed to clean them (unless one has reason to believe that he may use those dishes on Shabbos).

Although a Jew is forbidden to wash dishes that are not going to be used on Shabbos, it would still be permitted to request a non-Jew to wash them on his behalf.¹⁸

The primary reason for this leniency is that the prohibition of "hachanah" was enacted by the Sages so that a Jew should not engage on Shabbos in activities that are considered a "tirchah" (lit. a bother).¹⁹ Therefore, when the work is not done by the Jew himself but rather by a Gentile on his behalf, it would be permitted, since the Jew himself is not personally engaged in any activity that is considered a tirchah.²⁰

9) תלמוד בבלי מסכת שבת דף קנ עמוד א

משנה. לא ישכור אדם פועלים בשבת, ולא יאמר אדם לחבירו לשכור לו פועלים.
רש"י - לא ישכור אדם פועלים - דכתיב (ישעיהו נח) ממצוא הפצך.

III. Vending Machines

10) שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן שז סעיף כב

כל שבות דרבנן מותר בין השמשות לצורך מצוה, כגון לומר לאינו יהודי להדליק לו נר בין השמשות; או (עה) אם היה טרוד והוצרך ל לעשר בין השמשות. הגה: כל דבר שאסור לומר לאינו יהודי לעשותו בשבת, (עו) לא כ' אסור לרמוז לו לעשותו; אבל מותר לרמוז לו לעשות מלאכה אחר שבת (א"ז). אינם יהודים המביאים תבואה בשבת לישראל שחייבים להם, והישראל נותן לו מפתחו לאוצרו והאינו יהודי נותן לשם ומודדים ומונים, יש מי שמתיר משום דאינו יהודי (עז) לב במלאכת עצמו עוסק ואינו של ישראל (עז) עד אחר המדידה, ושיחשוב עמו אח"כ;

11) תלמוד בבלי מסכת שבת דף קנ עמוד ב

תנו רבנן: מעשה בחסיד אחד שנפרצה לו פרץ בתוך שדהו, ונמלך עליה לגודרה, ונזכר ששבת הוא, ונמנע אותו חסיד ולא גדרה. ונעשה לו נס, ועלתה בו צלף וממנה היתה פרנסתו ופרנסת אנשי ביתו.

III. Shtar Shutfin

9. Any profits earned by nochri from his ownership of the business shall not exceed \$_____ over the duration of this contract. In addition to being a co-owner of _____, nochri agrees to act as an employee to Jew during Jewss's ownership period. In remuneration for his employment, nochri will receive a yearly salary that will make up the difference between profits earned from his Shabbos and Jewish holiday ownership and \$*insert regular salary*.

10. In exchange for acquiring his ownership interest from Jew, nochri agrees to compensate Jew in the amount of \$4,000,000.00. This amount shall be payable in full on _____, 2017. In the event that nochri defaults on his loan to Jew by not paying the full amount of \$4,000,000.00 by _____, 2017, Jew shall immediately take ownership of nochri's portion of the business, and will owe nothing further to nochri. Once Jew has taken ownership of nochri's portion of the business, nochri will owe nothing further to Jew.

Failure by nochri to pay the balance of debt to Jew will not cause a retroactive revoking of his ownership for the previous year.